

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักการศึกษาด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และผู้ปฏิบัติหน้าที่แนะแนว เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักการศึกษาด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จำนวน 76 คน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนด้านวิชาจิตวิทยาการปรึกษาในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูจำนวน 53 คน นักวิชาการจากศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพจำนวน 9 คน ศึกษานิเทศก์สายแนะแนวจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาจำนวน 14 คน และผู้ปฏิบัติหน้าที่แนะแนวซึ่งเป็นครูแนะแนวจากโรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา และโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดกรมการฝึกหัดครู และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 100 คน รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 176 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทางจากผลการศึกษาค้างประกอบของสมรรถภาพจากเครื่องมือที่ใช้วัดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว ของสมาคมการปรึกษาและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 โดยการแจกแจงร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ และข้อมูลตอนที่ 2 โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตามความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละกลุ่มและโดยส่วนรวม พร้อมทั้งทดสอบระดับความมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที่ (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ก. ความคิดเห็นของนักการศึกษาด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และผู้ปฏิบัติหน้าที่แนะแนวเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถในองค์ประกอบของ

สมรรถภาพในแต่ละด้าน โดยมีระดับความจำเป็นต่าง ๆ ตั้งแต่ จำเป็นถึงจำเป็นมากที่สุด ดังจะกล่าวถึงสมรรถภาพในแต่ละด้าน ดังนี้

1. สมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นรายบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรโดยส่วนรวมเห็นว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็น ถึงจำเป็นมากที่สุด ที่จะต้องมีความสามารถในองค์ประกอบของสมรรถภาพต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวน 12 สมรรถภาพ ได้แก่

1.1 สามารถเข้าใจหลักพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของมนุษย์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อกระบวนการปรึกษา

1.2 สามารถเข้าใจอย่างกระจ่างชัดในทฤษฎี เทคนิคและวิธีดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการปรึกษา

1.3 สามารถเข้าใจกระบวนการพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพการปรึกษา และเข้าใจถึงความต้องการของผู้รับบริการที่จะเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมของตน

1.4 สามารถมีหลักทฤษฎีการปรึกษาของตนเองที่คงที่และต่อเนื่อง

1.5 สามารถสร้าง และรักษาสัมพันธภาพในการให้บริการปรึกษาได้อย่างสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณของนักจิตวิทยาการปรึกษา

1.6 สามารถสื่อข้อมูลแก่ผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และประเมินข้อมูลที่ได้จากการปรึกษาในลักษณะที่ช่วยให้ผู้รับบริการ สามารถนำไปใช้ในวิถีชีวิตของตนเองได้

1.7 มีความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานที่สุดต่อผู้รับบริการที่จะรักษา เรื่องราวส่วนตัวในการติดต่อกับบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของผู้รับบริการ และแหล่งที่จะให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ

1.8 สามารถรู้ถึงวิธีการช่วยเหลือผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ (รวมทั้งรับผิดชอบที่จะส่งผู้รับบริการไปยังแหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

1.9 มีทักษะพื้นฐานในการให้การปรึกษา

1.10 สามารถสร้าง และรักษาสัมพันธภาพที่ต่อเนื่อง และอำนวยความสะดวกต่อผู้รับบริการโดยใช้ทักษะต่าง ๆ ในการติดต่อกันระหว่างบุคคล

1.11 สามารถแสดงแบบแผนของชีวิตที่ค่อนข้างเปิดกว้าง ยืดหยุ่น และยอมรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ แต่มีความมุ่งมั่นในคุณธรรมส่วนตัวของตนเอง

1.12 สามารถตระหนักถึงข้อจำกัดในด้านส่วนตัว และในวิชาชีพ และสามารถพิจารณาส่งผู้รับบริการต่อไปยังบุคลากรที่เหมาะสมอื่น (Referral) เพื่อจะช่วยส่งเสริมให้กระบวนการปรึกษาได้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากร โดยส่วนรวมเห็นว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นมาก ถึงจำเป็นมากที่สุดที่จะต้องมีความสามารถในองค์ประกอบของสมรรถภาพในแต่ละด้าน ซึ่งมีจำนวน 5 สมรรถภาพ ได้แก่

2.1 สามารถอธิบายเป้าหมาย และวิธีการจัดบริการแนะแนว และการปรึกษา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย แมื่กับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยกับกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

2.2 สามารถเข้าใจแนวความคิดของการแนะแนว และการปรึกษาในการพัฒนา คนและสามารถเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านการแนะแนวแก่ครู และนักเรียน

2.3 มีความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานที่สุดต่อนักเรียนที่จะรักษาเรื่องราวส่วนตัว ในการติดต่อกับครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และแหล่งที่จะให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ

2.4 สามารถเป็นที่ปรึกษาทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่มแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ รับบริการ

2.5 สามารถติดตามผลศิษย์เก่าในด้านต่าง ๆ

3. สมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ประชากรโดยส่วนรวมเห็นว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็น ถึงจำเป็นมากที่สุดที่ต้องมีความสามารถในองค์ประกอบของสมรรถภาพด้าน "สามารถดำเนินการ และ/หรือมี ประสบการณ์ในการใช้วิธีการและเทคนิคเฉพาะต่าง ๆ ในการจัดบริการให้การปรึกษาสำหรับ ครอบครัว"

4. สมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากร โดยส่วนรวมเห็นว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็น ถึงจำเป็นมากที่สุดที่ต้องมีความสามารถในองค์ประกอบของสมรรถภาพในแต่ละด้าน ซึ่งมีจำนวน 7 สมรรถภาพ ได้แก่

4.1 สามารถวินิจฉัยได้ว่า ปัญหาใดควรจัดให้บริการปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม จึงจะเอื้ออำนวยให้ผู้รับบริการแก้ปัญหาได้ดีที่สุด (รวมทั้งรับผิดชอบที่จะส่งตัวผู้ รับบริการไปยังแหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม)

4.2 สามารถใช้กระบวนการปรึกษาเป็นกลุ่ม และกิจกรรมกลุ่มแบบต่าง ๆ ที่ สามารถเอื้ออำนวยให้ผู้รับบริการได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรม ตามระดับอายุของเขา

4.3 สามารถสังเกต และบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางวาจา และที่ ไม่ใช่ทางวาจาที่เกิดขึ้นในกลุ่มได้ ตามแนวทางและวิธีการที่เหมาะสม

4.4 มีความรู้ในทฤษฎีที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับกลุ่มรวมทั้งบุคคลที่มีส่วนในการพัฒนา
ทฤษฎีเหล่านั้น

4.5 สามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มประเภทต่าง ๆ ได้

4.6 มีความคุ้นเคยกับกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเอง และการจัดกลุ่มประเภทต่าง ๆ
ตลอดจนมีความสามารถที่จะแนะนำกิจกรรมกลุ่มที่เหมาะสม

4.7 สามารถแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาเชิง
จิตวิทยาเป็นกลุ่ม

ข. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักการศึกษาด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และ
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แนะแนว เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียน
มัธยมศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่

สรุปผลจากการวิจัยนี้พบว่า สมรรถภาพที่ได้จากการศึกษาด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น มีความสอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิง
จิตวิทยาที่ใช้วัดความสามารถในการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาการปรึกษาของสมาคมการปรึกษา
และการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา (AACD) ที่กำหนดไว้ทุกข้อรายการ แสดงว่าสมรรถภาพที่
ได้จากการศึกษานี้มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์กำหนดลักษณะงาน สำหรับครูแนะแนว
ใช้ปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษาของไทย และยังใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ผลิตบุคลากรแนะแนว
ผู้บริหาร ครูแนะแนว และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวได้นำไปใช้ในการประสานงาน
และทำความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อที่จะทำให้การจัดบริการปรึกษาและแนะแนว สามารถดำเนิน
ไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

สมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้
จากการศึกษานี้ ควรนำไปใช้ได้ดังนี้

1. ใช้เป็นข้อสังเกตในการปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนสำหรับผลิต
ครูแนะแนว

2. ประยุกต์ใช้ในการสร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคัดเลือกหรือประเมินเกี่ยวกับ
ความสามารถขั้นพื้นฐานในด้านการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียน
มัธยมศึกษา

3. อาจนำแบบสำรวจนี้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อศึกษาหาสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับบุคลากรที่ทำหน้าที่ดังกล่าวในระดับประถมศึกษา อุดมศึกษา หรือทั่ว ๆ ไปที่จัดให้บริการปรึกษา

4. ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยสมรรถภาพด้านอื่น ๆ ซึ่งมีระบุไว้ในผลงานวิจัยของสมาคมการปรึกษาและพัฒนาการแห่งสหรัฐอเมริกา นอกเหนือจากสมรรถภาพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย